

**Ангрен шаҳри ҳудудидан оқиб ўтувчи “Қорабоғсой” устидан шаҳар
марказига ўтувчи 1-кўприк бўйича**

М А Ё Л У М О Т Н О М А

Тошкент вилояти Ангрен шаҳри ҳудудидан оқиб ўтувчи “Қорабоғсой” устидан шаҳар марказига ўтувчи 1-кўприк ҳолатини ўрганиш жараёнида қуйидагилар маълум бўлди. (04.11.2025 ҳолатига)

Қайд этилган кўприк тахминан 1960-1965 йиллар оралиғида қурилган. Кўприк схемаси $2 \times 6,0 + 5,5 + 6,5 + 2 \times 6,0$ м. узликли схемали кўринишга эга. Кўприк оралиқ қурилмалари баландлиги 32 см, кенглиги 52 см бўлган, двутавр металл тўсинлари асосида қурилган бўлиб, уларнинг устига метал листлар ётказилган ва ҳаракат устки қисмида ташкил этилган. Кўприк ҳеч-қандай мейёрий юкламаларга мўлжаллаб лойихаланмаган ва юк кўтариши бўйича конструкция ҳисоблари ўтказилмаган.

Кўприк таянчлари темир-бетон пойдеворлар устига диаметри 27 см бўлган металл қувурли 3 та дан колонналар ўрнатилиб, унинг устига двутавр тўсинларини пайвандлаб ўрнатиш йўли билан ригел ҳосил қилинган. Бази таянчларда металл қувурлар ўрнига металл двутавр бўлаклари пайванлаб ўрнатилган.

Ҳаракат қисми металл листлар орасидан оқиб тушган сувлар йиллар давомида оралиқ қурилма металл двутавр тўсинлари ва асосий юк кўтарувчи таянч элементларининг занглашига, емирилишига, пайванд жойларидан кўчишига сабаб бўлган. Кўприк оралиқ қурилмалари ва таянч ригеллари ўзаро бирикган қисмида таянчиқ элементлари ўрнатилмаганлиги сабабли оралиқ қурилма тўсинларининг температуравий силжишга имкони бўлмаётгани аниқланди, ҳамда кўприк устидан автомобиллар ҳаракатланган вақтда оралиқ қурилма тўсинлари ва таянч ригеллари ўртасида кучли зарб ҳосил бўлиб, бу омиллар тўсинлар ва ригелларнинг ёрилишига ва синишига олиб келаётгани аниқланди.

Кўприк устки ҳаракат қисми кенглиги 3,1 м. бўлиб, бу кенглик V тоифали автомобил йўлига ҳам **етарли эмас**. Ҳозирги кунда кўприкдан бир вақтнинг ўзида **фақатгина битта** енгил автомобил ўтишига имкон бор ҳолос. Юк автомобиллари ҳаракатланмаслиги учун кўприкнинг кириш ва чиқиш қисмига юк автомобиллари киришини тақиқловчи тўсиқлар ўрнатилган. Кўприкда пиёдалар ҳаракати учун пиёдалар йўлаги ва химоя панжаралари мутлақо ташкил қилинмаган, чунки кўприк габаритлари пиёдалар йўлагини ташкил этиш учун етарли эмас. Шунингдек кўприк устки қатнов қисми қопламасидаги металл листлар буткул занглаган, ёрилган, синган, пайванд жойларидан кўчиб мутлақо **яроқсиз** ҳолатга келиб қолган. (фото сураглар 3-6 бетларда илова қилинган).

Кўприкнинг техник ҳолати ўрганилганда – асосий юк кўтарувчи таянчлари ва оралиқ қурилмалари **қониқарсиз** ҳолатда эканлиги, замонавий юкламаларни

мутлақо кўтара олмаслиги, ҳамда кўприк габарит кенглиги етарли эмаслиги аниқланди.

Хулоса ва таклифлар

ИҚН 140-21 «Автомобиль йўлларидаги кўприк иншоотларини диагностика, текшириш таркиби ва ўтказилиш тартиби» асосан кўприкнинг умумий техник ҳолати **қониқарсиз** ҳолатда дея баҳоланади ва келгусида содир бўлиши мумкин бўлган авария ҳолатларини олдини олиш мақсадида мавжуд кўприкни **реконструкция** қилиш, ҳамда **A14** ва **НК100** ҳисобий юкламаларга бардошли бўлган, ҳамда габаритлари автомобил йўли тоифаларидан бирига мос келадиган **янги кўприк қуриш лозим**.

“ЎЗЙЎЛКЎПРИК” кластери ДМ
“Кўприк ва сунъий иншоотларни
диагностика қилиш” бўлими бошлиғи:

О. Д. Хаитов

Фото суратлар

